

Kohtulahendite kogumik

Kohtuasi T-143/12

**Saksamaa Liitvabariik
versus
Euroopa Komisjon**

Riigiabi — Postisektor — Deutsche Post'i töötajate ühe osa kõrgemate palga- ja sotsiaalkulude rahastamine toetuste ja reguleeritud kirjateenustest saadud tulu abil — Otsus, millega tunnistatakse abi siseturuga kokkusobimatuks — Eelise mõiste — Kohtuotsus Combis — Valikulise majandusliku eelise tõendamine — Puudumine

Kokkuvõte – Üldkohtu (kaheksas koda) 14. juuli 2016. aasta otsus

- Institutsioonide aktid — Põhjendamine — Kohustus — Ulatus — Komisjoni otsus riigiabi kohta*
(ELTL, artikli 107 lõige 1 ja artikkel 296)
- Riigiabi — Mõiste — Sekkumised, millel on äriühingut koormavatele kohustustele leevendav mõju — Ettevõtja seaduslikult subsideeritud tegevusest saadud tulu — Sama ettevõtja konkureerivate tegevuste ristsubsideerimine — Hõlmamine*
(ELTL artikkel 107)
- Tühistamishagi — Väited — Võimu kuritarvitamine — Mõiste — Otsus tunnistada abi siseturuga kokkusobimatuks*
(ELTL artikkel 107)
- Liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi — Komisjoni õigus esitada hagi — Kaalutusõiguse teostamine — Kohtulik kontroll — Piirid*
(ELTL artikkel 258)
- Riigiabi — Mõiste — Abisaajatele eelise andmine — Meetmed, mille eesmärk on hüvitada kulud, mis on ettevõtjale pandud õigusnormidega, mis erinevad konkureerivatele ettevõtjatele üldiselt kohaldatavatest normidest — Erand — Tingimused*
(ELTL artikkel 107)
- Riigiabi — Mõiste — Hindamine ELTL artikli 107 lõike 1 alusel — Varasema praktika arvestamine — Välistamine*
(ELTL artikli 107 lõige 1)

7. *Riigiabi — Komisjonipoolne läbivaatamine — Komisjoni kaalutusõigus — Meetme kvalifitseerimine riigiabiks ELTL artikli 107 lõike 1 alusel — Meetme siseturuga kokkusobivuse hindamine — Kohtulik kontroll — Ullatus*

(ELTL artikkel 107)

1. Vt otsuse tekst.

(vt punktid 59–66)

2. ELTL artikli 107 eesmärk on hoida ära liikmesriikidevahelise kaubanduse kahjustamine avaliku võimu poolt ükskõik missugusel kujul antavate eeliste tõttu, mis kahjustavad või ähvardavad kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist. Abi mõiste ei hõlma seega mitte üksnes sooritusi positiivses tähenduses – nagu toetused –, vaid ka erinevas vormis sekkumisi, mis leevendavad äriühingu eelarvet tavaliselt koormavaid kohustusi ja mis seetõttu ei ole küll toetused selle sõna kitsamas tähenduses, ent on siiski samalaadsed ja neil on samasugused tagajärjed.

Täpsemalt eeldab liidu õiguse õige kohaldamine kontrollimist, kas seaduslikult subsideeritud tegevusest saadud tulu ei kasutata sama ettevõtja muude tegevuste rahastamiseks; seejuures on komisjonil teatav kaalutusruum valimaks kõige sobivam meetod, et teha kindlaks ristsubsideerimise puudumine konkureerivate tegevuste heaks.

ELTL artikli 107 lõike 1 ei keela sellise ristsubsideerimise võimalikku olemasolu kontrollida, vaid annab hoopis mõista, et selline kontrollimine tuleb läbi viia.

(vt punktid 73–75)

3. Vt otsuse tekst.

(vt punktid 78–85)

4. Vt otsuse tekst.

(vt punkt 79)

5. Riigiabiks kvalifitseerimine ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses eeldab, et täidetud on neli tingimust, nimelt peab esinema riigipoolne sekkumine või sekkumine riigi ressursside kaudu, see sekkumine peab potentsiaalselt kahjustama liikmesriikidevahelist kaubandust, see peab andma selle saajale valikulise eelise ning peab kahjustama või ähvardama kahjustada konkurentsi.

Kolmanda tingimuse puhul peab komisjon eelise mõistet arvestades näitama, et vaadeldav meede kujutab endast majanduslikku ja valikulist eelist.

Kontrollimise käigus peab komisjon asjakohase konteksti osadena arvesse võtma kõigi selle õiguskorra eripärasid, millesse uuritav siseriiklik meede kuulub. Sekkumine, mille tagajärjel ei saa selle adreessadiks olevad ettevõtjad paremat konkrentsi positsiooni võrreldes nendega konkureerivate ettevõtjatega, ei kuulu ELTL artikli 107 lõike 1 kohaldamisalasse, sest see säte ei tee riiklikel sekkumistel vahet vastavalt nende põhjustele või eesmärkidele, vaid määratleb need nende tagajärgede kaudu.

Kuna ELTL artikli 107 lõike 1 ainus eesmärk on keelata eelised, mis soodustavad teatud ettevõtjaid, siis hõlmab riigiabi mõiste üksnes sekkumist, mis vähendab tavaliselt ettevõtja eelarvet koormavaid kulutusi ja mida tuleb käsitada majandusliku eelisena, mida abisaajast ettevõtja tavalistes turutingimustes ei oleks saanud.

Mõiste „ettevõtja tavalised eelarvelised kulutused“ ei hõlma kulusid, mis on kehtestatud üheleainsale ettevõtjale õigusnormidega, mis kalduvad kõrvale konkureerivatele ettevõtjatele üldiselt kohaldatavatest eeskirjadest ja mille tagajärjel pannakse sellele ettevõtjale kohustus, mida teistel ei ole. Ei saa väita, et ettevõtja tavaliste eelarveliste kulude hulka kuulvad üldise pensionisüsteemi ebatavaliselt kõrged kulud, mis on kehtestatud liikmesriigi seadusega.

Avaliku võimuorgani aktiga ettevõtjale kehtestatud kohustus kanda ametniku staatuses oleva personali kõik pensionikulud – selle asemel, et teha pensionikindlustuse sissemaksid – välistab selle, et kõnealuse kulu rahastamist saaks käsitada eelisenä, tingimusel et rahastamine ei ületa seda, mis on vajalik selleks, et võrdsustada Deutsche Posti kohustused temaga konkureerivate ettevõtjate omadega. Niisugusel juhul saab eelise olemasolu tunnustada ainult siis, kui rahastamine ületab seda piiri. On täiesti võimalik, et ettevõtja on rahastuse saamise järel vähem halvas olukorras kui enne selle meetme vastuvõtmist, kuid ta on jätkuvalt halvemas või võrdses olukorras võrreldes oma konkurentidega, ehk järelikult ei saa ta eelist.

(vt punktid 88, 106, 108, 110, 130, 132, 143, 144 ja 147)

6. Vt otsuse tekst.

(vt punkt 126)

7. Riigiabi valdkonnas peab liidu kohus teostama täielikku kontrolli, et otsustada, kas meede kuulub ELTL artikli 107 lõike 1 kohaldamisalasse. Sellest tuleneb, et liidu kohus peab kontrollima, kas faktilised asjaolud, millele komisjon viitab, on sisuliselt õiged, ning kas nende abil saab kindlaks teha, et kõik ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses „abiks“ kvalifitseerimise tingimused on täidetud.

Lisaks annab ELTL artikli 107 lõike 3 punkt c komisjonile kaalutusõiguse, mille kasutamisel tuleb anda majanduslikke ja sotsiaalseid hinnanguid, millest tuleneb, et liidu kohtu kontroll seoses nende hinnangutega käsitleb kontrolli menetlusnormide järgimise üle, vaidlustatud valiku tegemiseks valitud faktiliste asjaolude sisulise õigsuse üle, ilmse hindamisvea puudumise üle nende faktiliste asjaolude hindamisel või võimu kuritarvitamise puudumise üle.

(vt punkt 152)